

kredyt trendy

Raport kwartalny
Biura Informacji Kredytowej

marzec 2016

67%

18%

95%

BIURO INFORMACJI KREDYTOWEJ

s. 3 • 7 RYNEK KREDYTOWY

Zadłużenie, liczba kredytobiorców	4
Kredytobiorcy wg produktów	5
Liczba rachunków wg produktów	6
Klienci nadaktywni (obsługujący 10 i więcej kredytów)	7

s. 8 • 16 KREDYTY KONSUMPCYJNE

Główne obserwacje	8
Liczba udzielonych kredytów	9
Zadłużenie, liczba kredytobiorców	10
Wartość udzielonych kredytów	11
Przedziały kwotowe kredytów	12
BIK Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych	13
Jakość udzielonych kredytów	15

s. 17 • 27 KREDYTY MIESZKANIOWE

Główne obserwacje	17
Liczba udzielonych kredytów	18
Wartość udzielonych kredytów	19
Przedziały kwotowe kredytów	20
Liczba kredytobiorców, zadłużenie	22
Jakość udzielonych kredytów	23

s. 28 • 34 KARTY KREDYTOWE

Główne obserwacje	28
Liczba wydanych kart kredytowych	29
Wartość przyznanych limitów w kartach kredytowych	30
Liczba posiadaczy kart kredytowych, liczba rachunków	31
Przedziały kwotowe limitów w kartach kredytowych	32
Portfel kart kredytowych	33
Wykorzystanie limitów w kartach kredytowych	34

Rok 2015, mimo rekordowo niskich stóp procentowych i korzystnych trendów w dochodach realnych ludności, nie przyniósł wyraźnego ożywienia na rynku kredytowym, zwłaszcza dla gospodarstw domowych. Wprawdzie kwota należności banków i SKOK-ów od gospodarstw domowych w trakcie 2015 r. wyraźnie wzrosła (o 7%), ale parametry akcji kredytowej (sprzedaży kredytów) wyglądają skromnie. Wartość zawartych umów była w 2015 r. wyższa, w porównaniu z rokiem poprzednim, w kredytach mieszkaniowych o 3,0%, w kredytach konsumpcyjnych o 4,2%. Liczba podpisanych umów na kredyty mieszkaniowe była w 2015 r. na poziomie 2014 roku, liczba umów na kredyty konsumpcyjne spadła o 4,5%. Zmniejsza się, choć powoli, liczba osób posiadających kredyt w bankach bądź SKOKach. Spadek ten może się wiązać z ekspansją firm pożyczkowych

Ryzyko udzielanych kredytów, mierzone udziałem kredytów opóźnionych w obsłudze w liczbie kredytów udzielonych w latach 2012–2015 jest na stabilnym poziomie zarówno w segmencie mieszkaniowym jak i konsumpcyjnym. Ryzyko portfelowe, mierzone udziałem kredytów opóźnionych w należnościach (NPL), maleje, choć na wynik ten może wpływać sprzedaż przez banki i SKOKi portfeli należności zagrożonych. Po raz kolejny przyjrzelśmy się żywo obecnie diskutowanemu segmentowi mieszkaniowych kredytów walutowych. Kredytów w walutach obcych obecnie banki udzielają niewiele co wynika z uwarunkowań regulacyjnych, natomiast obecne debaty dotyczą sytuacji kredytobiorców, którzy zadłużyli się w walutach obcych w przeszłości, zwłaszcza w okresie silnego złotego (lata 2006–2008). Analiza spłacalności kredytów walutowych w oparciu o dane z bazy Biura Informacji Kredytowej potwierdza

opinię Narodowego Banku Polskiego zawartą w lutym Raporcie o stabilności systemu finansowego¹, że „wpływ utrzymywania się wysokiego kursu franka szwajcarskiego na jakość tych kredytów był niewielki dzięki między innymi wysokim buforom dochodowym gospodarstw domowych zadłużonych w tej walucie”. Porównanie spłacalności kolejnych roczników kredytów mieszkaniowych pokazuje lepszą spłacalność kredytów udzielonych w walutach obcych w porównaniu z kredytami złotowymi.

dr Andrzej Topiński
Główny Ekonomista BIK

¹ Raport o stabilności systemu finansowego, NBP, Luty 2016; str. 15

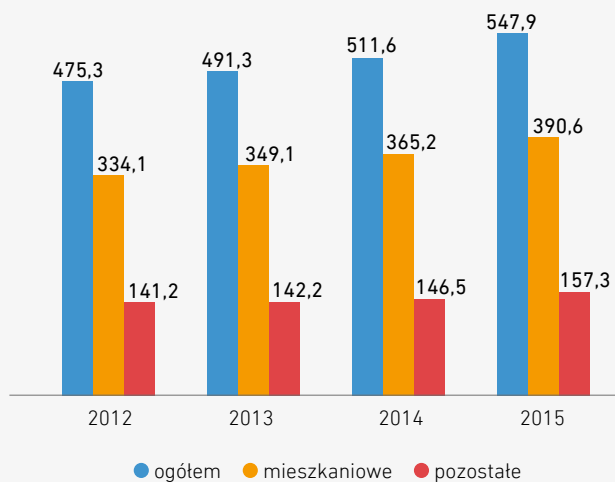
Zadłużenie, liczba kredytobiorców

Rośnie zadłużenie osób prywatnych w sektorze bankowym (łącznie ze SKOK-ami), jednak spada liczba kredytobiorców.

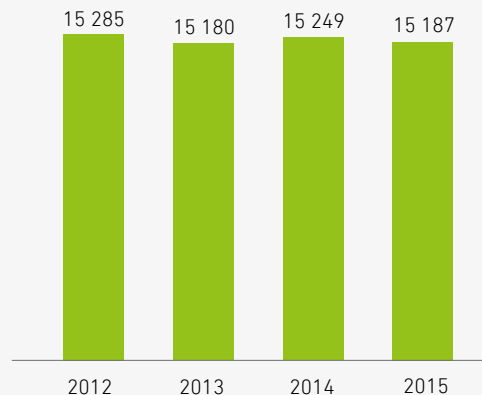
Zadłużenie osób prywatnych na koniec 2015 r. było o 71,7 mld zł wyższe niż w 2012 r. Średnio rosło w tych latach o 5% rocznie.

Liczba osób obsługujących kredyty prywatne systematycznie, choć powoli, zmniejsza się. W porównaniu z 2012 r. ubyło z rynku 98 tys. kredytobiorców (0,6%).

Zadłużenie (mld zł) osób prywatnych w latach 2012–2015

Liczba kredytobiorców (tys. osób) w latach 2012–2015

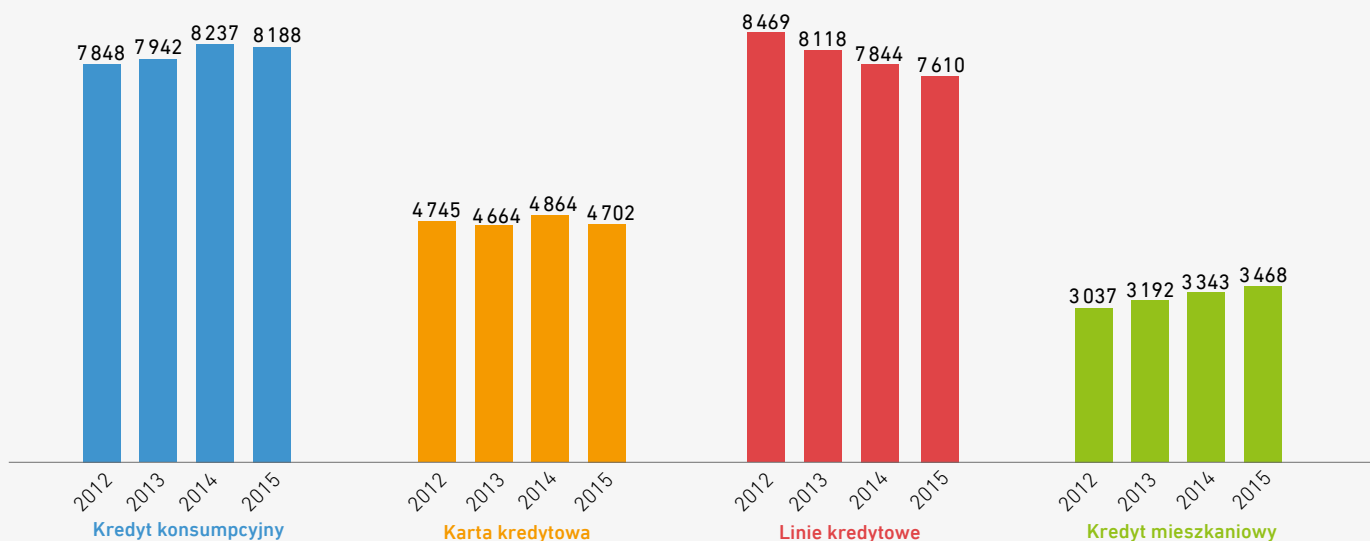
Kredytobiorcy wg produktów

Kredytobiorców przybywa tylko w portfelu kredytów mieszkaniowych.

W latach 2012–2015 liczba osób prywatnych obsługujących kredyty konsumpcyjne oraz zaciągnięte w rachunku karty kredytowej była dość stabilna, liczba osób korzystających z kredytu w linii kredytowej nawet spadła. Rośnie natomiast liczba osób obsługujących kredyty mieszkaniowe, i to mimo tendencji spadkowej w liczbie zawieranych

umów. Wzrost ten wynika z krótkiej historii kredytów mieszkaniowych w Polsce. Na poważną skalę rozpoczęła się ona w połowie poprzedniej dekady. Nowi kredytobiorcy przybywają, a osoby, które zaciągnęły kredyty w poprzednich latach nadal je spłacają.

Liczba kredytobiorców (tys. osób) wg rodzaju produktu w latach 2012–2015

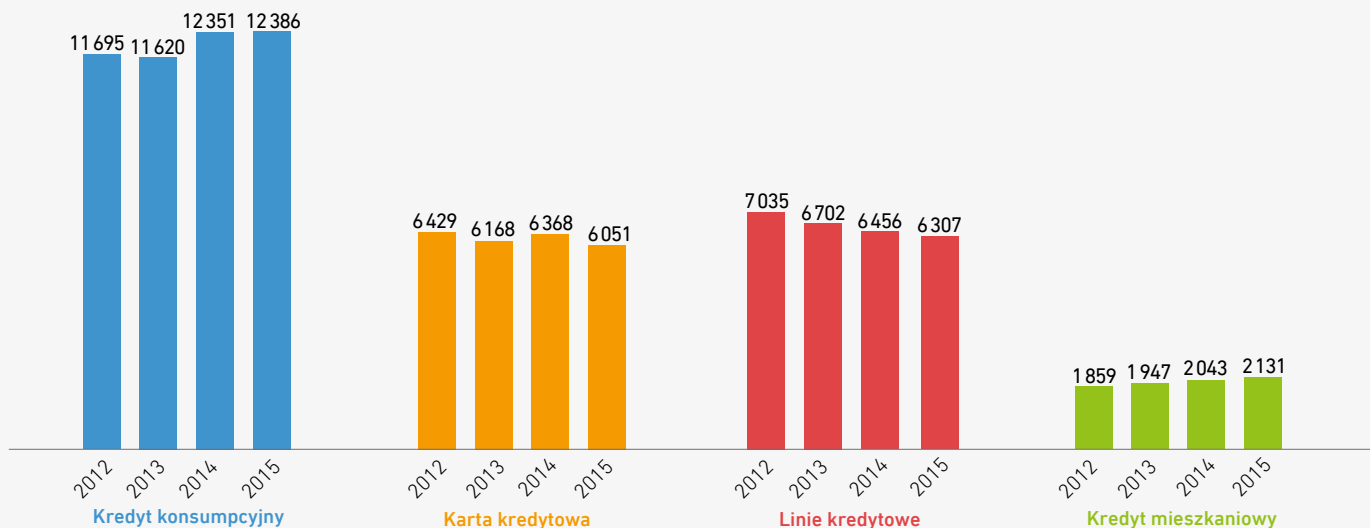
Liczba rachunków wg produktów

Liczby czynnych rachunków kredytowych zmieniały się w latach 2012–2015 podobnie jak liczby osób je obsługujących.

Liczba kredytów konsumpcyjnych zaciągniętych w bankach wzrosła na koniec 2015 r. w porównaniu z 2012 r. o blisko 6%, ale wzrost ten wynikał głównie z powrotu kredytów obsługujących sprzedaż ratalną do banków z firm pożyczkowych powiązanych z tymi bankami. Liczba kredytów

konsumpcyjnych w końcu 2015 r. odniesiona do 2011 r., kiedy banki nie miały jeszcze własnych firm pożyczkowych, była niższa o 13%. Spadła liczba prowadzonych przez banki rachunków kart kredytowych oraz linii kredytowych w ROR-ach. Rosła liczba kredytów mieszkaniowych.

Liczba rachunków czynnych (tys. szt.) w latach 2012–2015

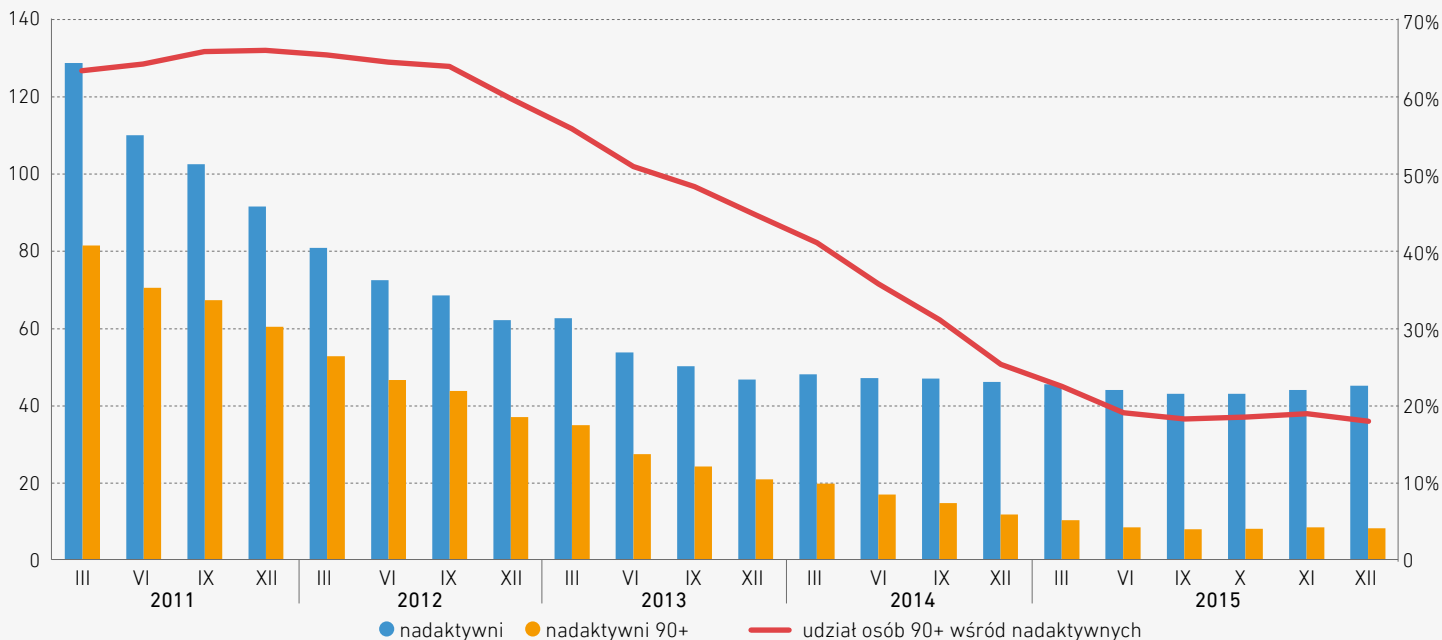

Klienci nadaktywni (obsługujący 10 i więcej kredytów)

Na początku 2011 r. 130 tys. osób obsługiwało 10 i więcej kredytów i pożyczek, blisko 2/3 z nich (80 tys.) zalegało ponad 90 dni w spłatach przynajmniej na jednym rachunku. W 2009 r. uważano problem osób nadaktywnych jako zagrażający stabilności systemu bankowego. Obecnie problem, choć nadal istnieje, został w znacznym stopniu rozwiązany.

W grudniu 2015 r. tylko 45 tys. osób należy do tak zdefiniowanej grupy osób nadaktywnych, co więcej, tylko 18% z nich (8,2 tys.) ma opóźnienia ponad 90 dniowe na którymś z obsługiwanych rachunków. Liczba osób nadaktywnych w 2015 roku już nie miała stabilny był też udział osób w tej grupie poważnie opóźniających obsługę.

Liczba kredytobiorców nadaktywnych (w tys.) oraz liczba osób w tej grupie z opóźnieniem powyżej 90 dni w obsłudze na przynajmniej jednym rachunku.

Główne obserwacje

Liczby rachunków kredytowych zmieniały się w latach 2012–2015 podobnie jak liczby osób je obsługujących.

- Liczba zawartych umów na kredyty konsumpcyjne w 2015 r. była o 4,5% niższa niż w 2014 r. Rekordowo niskie stopy procentowe nie pobudziły rynku.
- Większość banków koncentruje się na kredytach konsumpcyjnych na kwoty powyżej 15 tys. zł. Nowelizacja Rekomendacji S doprowadziła do powrotu do banków kredytowania sprzedaży ratalnej, ale nie przywróciła zainteresowania większości banków udzielaniem kredytów na kwoty do 4 tys. zł.
- W pierwszej połowie 2015 r. rosła jeszcze wartość udzielanych kredytów, dzięki wzrostowi liczby kredytów na wyższe kwoty, ale w drugiej połowie wartości zawieranych umów, także w wymiarze wartościowym, wygasły.
- Pozytywna dynamika sprzedaży kredytów konsumpcyjnych na wyższe kwoty, zapewne też wydłużanie przeciętnego terminu spłat kredytów, sprawiły, że kwota zadłużenia osób prywatnych w kredytach konsumpcyjnych w 2015 r. wzrosła (o 5,6%). Liczba osób spłacających kredyty konsumpcyjne była w końcu 2015 r. prawie identyczna jak rok wcześniej.
- Jakość udzielanych kredytów mierzona udziałem kredytów opóźnionych w liczbie kredytów udzielonych w kolejnych rocznikach jest dobra. Liczba kredytów konsumpcyjnych „wypadających” ze statusu regularnej obsługi w trakcie 2015 r. wykazywała tendencję malejącą.

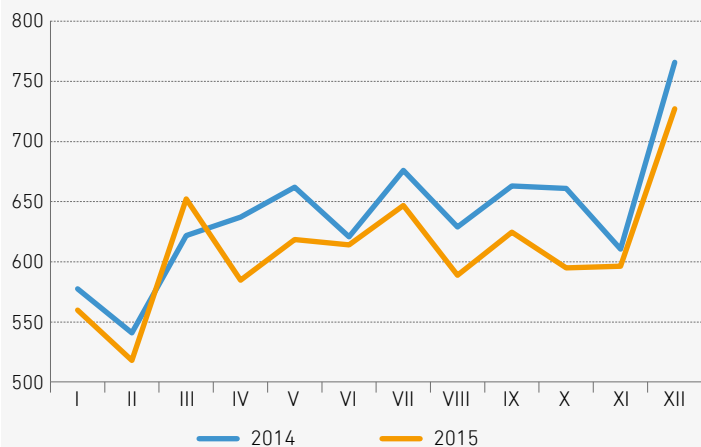
Liczba udzielonych kredytów

Mniejsza liczba udzielonych kredytów konsumpcyjnych.

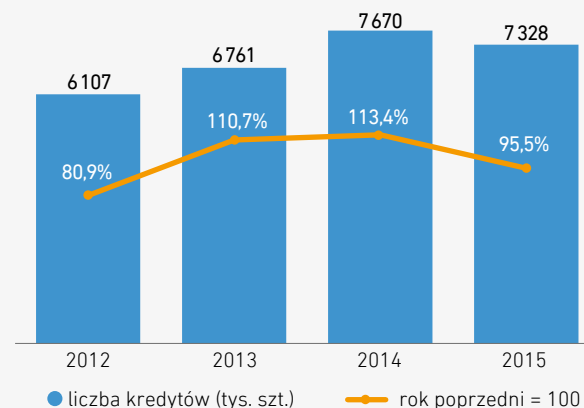
Tylko w marcu, bo święta wielkanocne były wcześniej, zawarto więcej umów kredytowych niż rok wcześniej. Święta Bożego Narodzenia w 2015 r., podobnie jak w 2014 r., przyniosły silny wzrost liczby (ale nie wartości) udzielonych kredytów.

W 2015 r. udzielono o 4,5% mniej kredytów konsumpcyjnych niż rok wcześniej. Silny wzrost liczby udzielonych kredytów w 2014 r. wynikał z powrotu do niektórych banków kredytów ratalnych udzielanych w latach 2012 i 2013 przez powiązane z bankami firmy pożyczkowe.

Liczba kredytów konsumpcyjnych (tys. szt.) udzielonych w kolejnych miesiącach lat 2014–2015

Liczba kredytów konsumpcyjnych udzielonych w latach 2012–2015

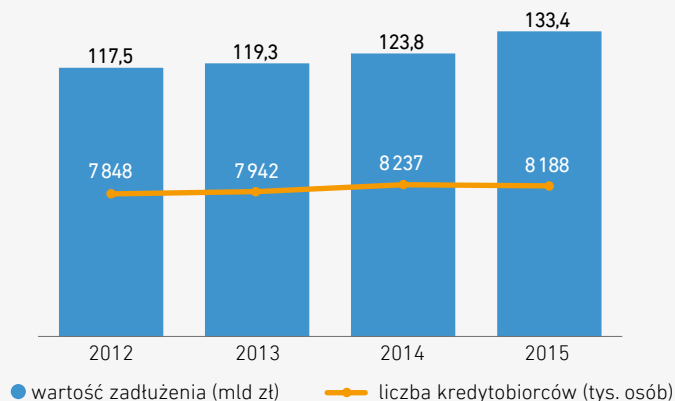

Zadłużenie, liczba kredytobiorców

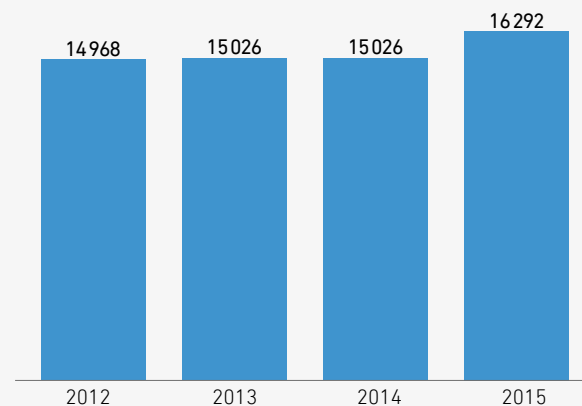
Wzrost zadłużenia w kredytach konsumpcyjnych przy mniejszej liczbie kredytobiorców.

8,2 mln osób posiadało kredyty konsumpcyjne na koniec 2015 r., nieco mniej niż na początku roku. Zadłużenie osób posiadających kredyty konsumpcyjne, mimo spadku liczby kredytobiorców, rośnie w bankach i SKOK-ach od 2012 r.

Wartość zadłużenia oraz liczba posiadaczy kredytów konsumpcyjnych w latach 2012–2015

Wartość zadłużenia z tytułu kredytów konsumpcyjnych na osobę (zł) w latach 2012–2015

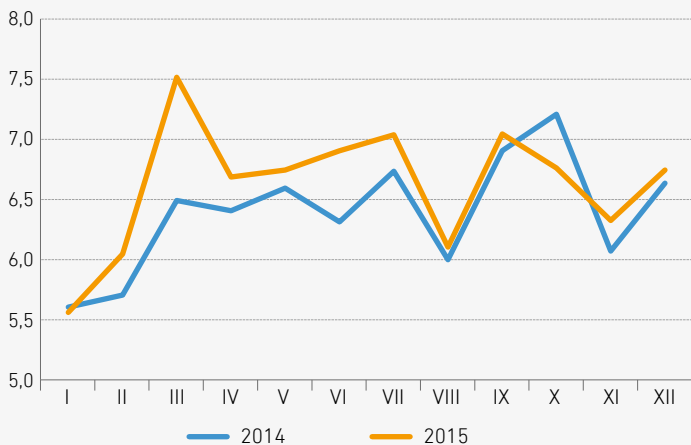
Wartość udzielonych kredytów

Mimo niższej liczby zawieranych umów, kwoty zawieranych umów rosną z roku na rok.

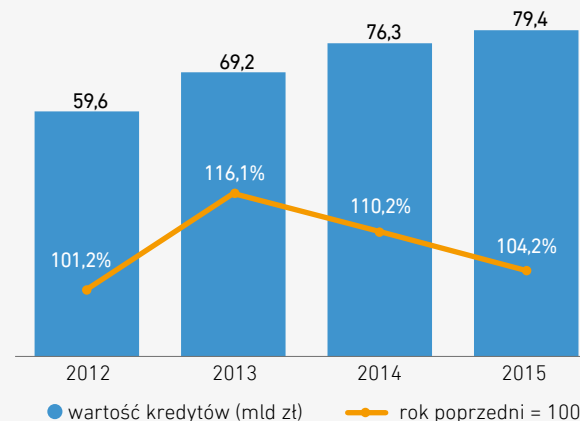
W wymiarze wartościowym w I półroczu 2015 r. wystąpił wyraźny (o 6,2%) wzrost wartości zawieranych umów na kredyty konsumpcyjne, w II półroczu był już znacznie słabszy (o 1,2%), a w IV kwartale wystąpił niewielki (r./r. 0,2%) spadek wartości zawartych umów.

W całym 2015 r. w wyniku wysokiej sprzedaży w I półroczu wartość zawartych umów na kredyty konsumpcyjne była wyższa r./r. o 4,2%, mimo gasnącej dynamiki w II półroczu.

Wartość kredytów konsumpcyjnych (mld zł) udzielonych w kolejnych miesiącach lat 2014–2015

Wartość kredytów konsumpcyjnych udzielonych w latach 2012–2015

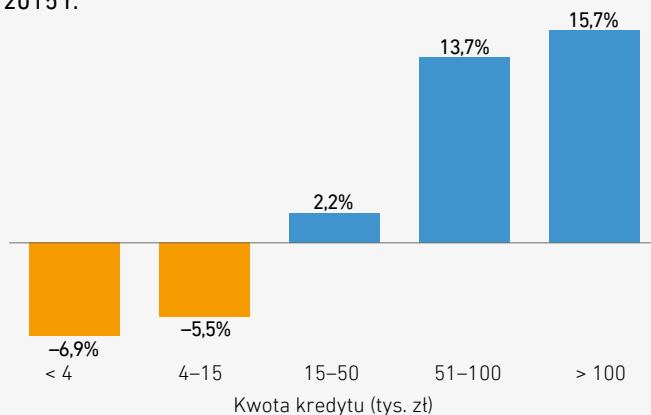
Przedziały kwotowe kredytów

Dodatnie dynamiki liczby kredytów konsumpcyjnych udzielanych na wyższe kwoty (pow. 15 tys. zł), ujemne kredytów udzielanych na kwoty niższe (do 15 tys. zł).

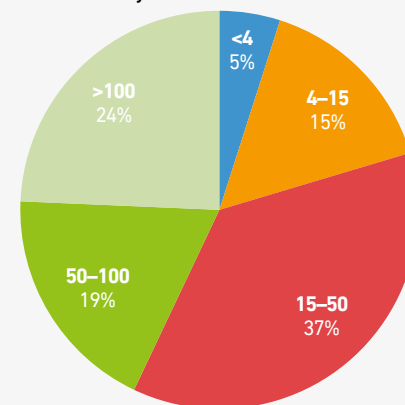
Banki i SKOKi udzielają coraz mniej kredytów na niskie kwoty. Na rynek ten aktywnie weszły firmy pożyczkowe. Zrzeszająca je Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych podaje, że wartość portfela kredytowego firm pożyczkowych wynosi 4,8 mld złotych i szybko rośnie, w I półroczu 2015 r./r o 32%. W zdecydowanej większości są to kredyty na drobne kwoty. Dla porównania, banki i SKOKi udzieliły w 2015 roku 7,7 mld zł.

kredytów w segmencie do 4 tys. zł i stopniowo zmniejsza się udział tego segmentu w ich bilansach i sprzedaży. Należności banków i SKOKów z tytułu kredytów udzielonych na kwoty do 4 tys. zł. wyniosły na koniec 2015 r. 6,6 mld zł. Należności w tym segmencie stanowiły 5% portfela kredytów konsumpcyjnych oraz 9,7% wartości podpisanych w 2015 r. umów przez banki i SKOKi na kredyty konsumpcyjne.

Dynamika (r./r.) liczby kredytów konsumpcyjnych udzielonych w 2015 r.

Udział zadłużenia z tytułu kredytów konsumpcyjnych w przedziałach kwotowych

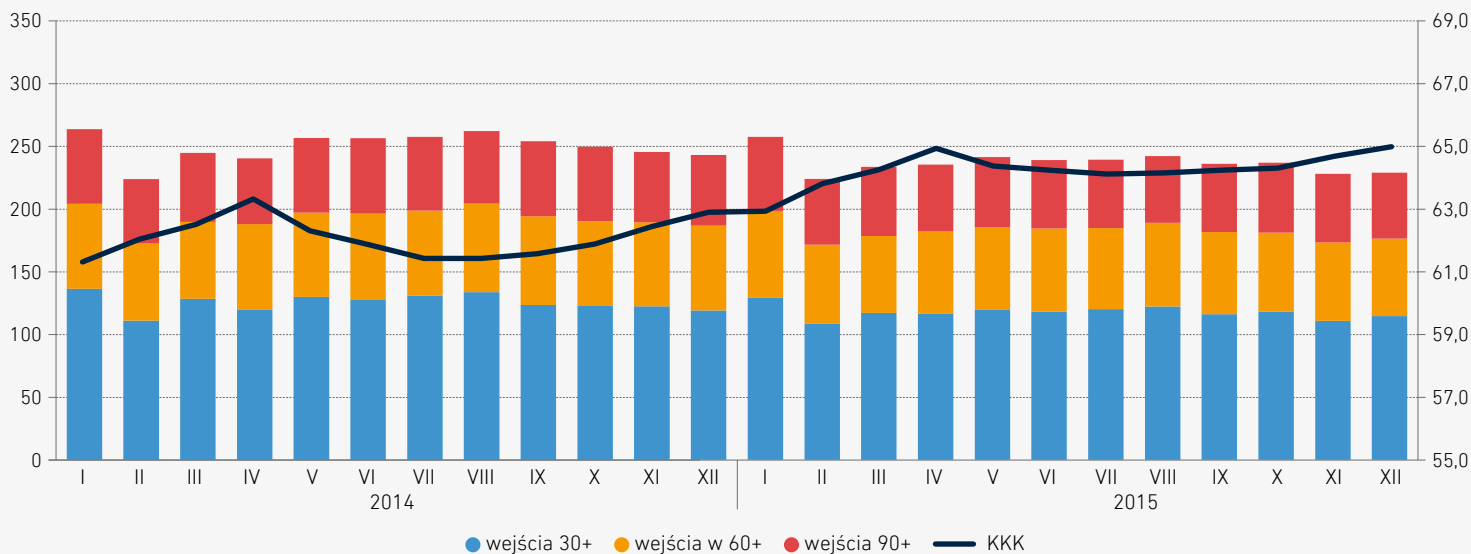
BIK Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych

Portfele kredytów konsumpcyjnych są dobrej jakości.

Indeks wyliczany jest w oparciu o liczbę kredytów, które w danym miesiącu pogorszyły swój status. Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych BIK kształtował się w grudniu 2015 r. na poziomie 65,0 pkt, w porównaniu z grudniem 2014 r. uległ poprawie, był wówczas na poziomie

62,9 pkt. W drugim półroczu 2015 r. nie ulegał większym zmianom. Najniższy jego poziom notowaliśmy w 2015 r. w lipcu i sierpniu (64,1 pkt) najwyższy w grudniu (65,0 pkt).

Wartość Indeksu Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych oraz ilość wejść do wyższego statusu opóźnień w obsłudze kredytów w kolejnych miesiącach lat 2014–2015

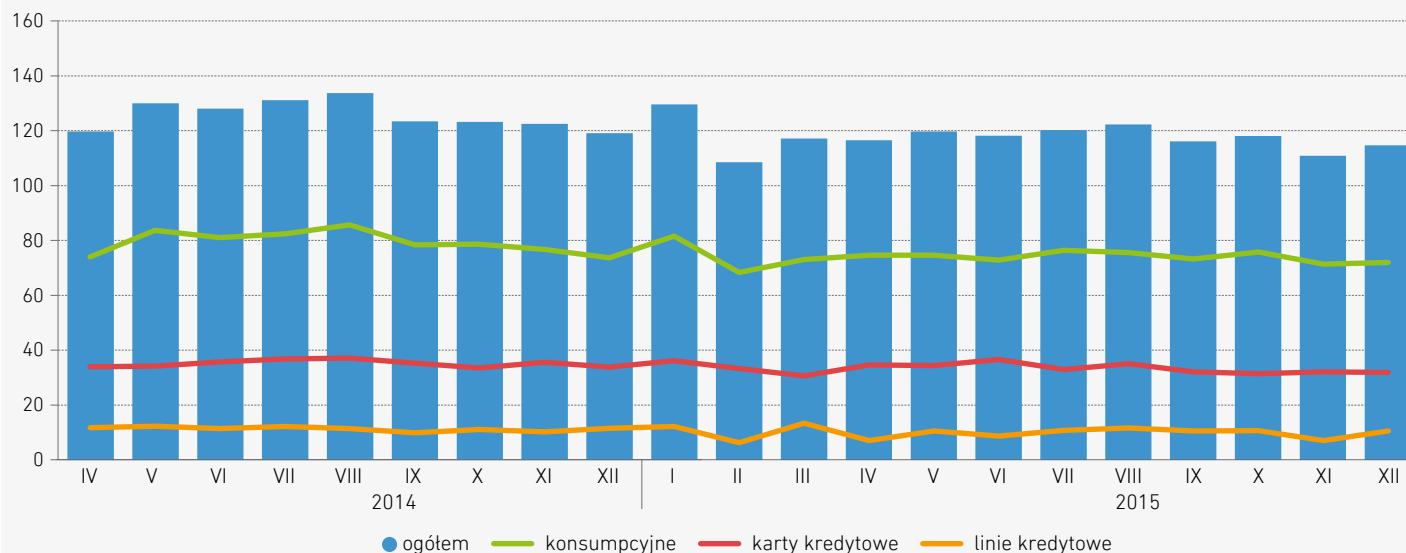
BIK Indeks Kondycji Kredytów Konsumpcyjnych

Portfele kredytów konsumpcyjnych są dobrej jakości.

Wyróżniamy trzy statusy: kredyty opóźnione ponad 30, 60 i 90 dni. Na wykresie powyżej liczby „wejść” z sytuacji regularnej do pierwszego statusu opóźnień (pow. 30 dni). Widać tu poprawę kondycji portfeli kredytów konsumpcyjnych w 2015 r., porównując z 2014 r., liczba takich

„wejść” jest mniejsza. W drugim półroczu 2014 r. średnio do statusu 30+ wchodziło miesięcznie 126 tys. kredytów, w 2015 r. 117 tys. kredytów. Spadek ten skutkuje wzrostem wartości Indeksu KKK (poprzedni slajd).

Liczba kredytów (tys. szt.) osiągających przeterminowanie > 30 dni w danym miesiącu

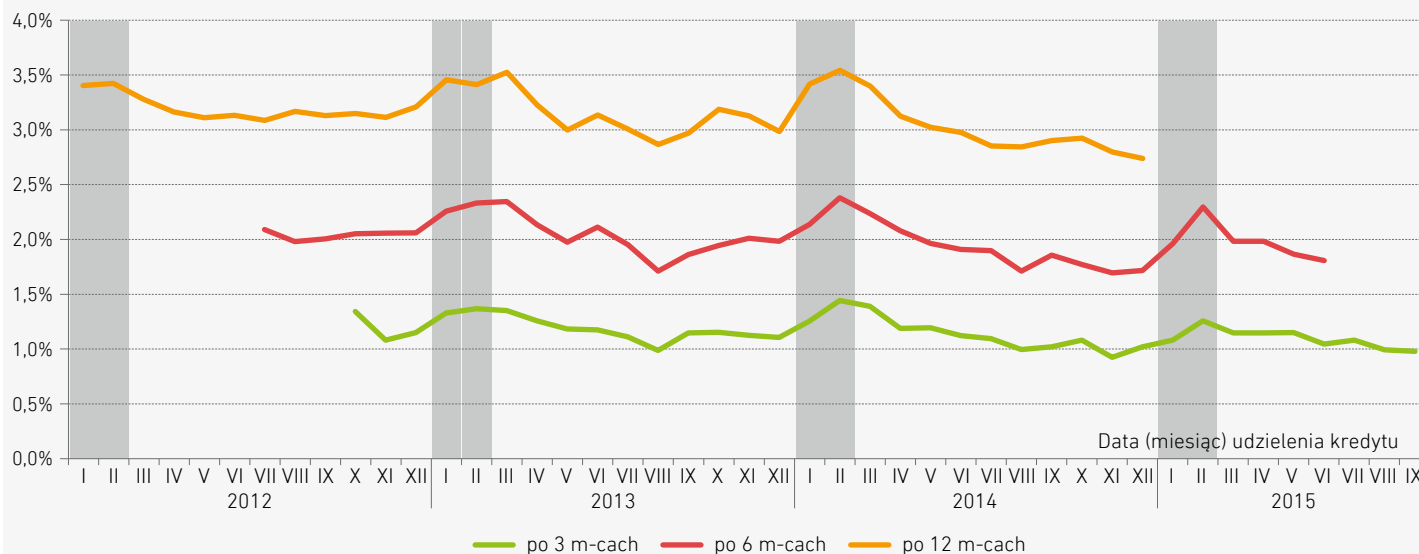
Jakość udzielonych kredytów

Dobra i stabilna jakość kredytów konsumpcyjnych udzielonych w latach 2012-2015.

Udział rachunków obsługiwanych z opóźnieniem w obsłudze powyżej 30 dni jest w portfelach wygenerowanych w latach 2012–2015 na stabilnym poziomie. Na wykresie zwraca uwagę znacznie gorsza jakość kredytów generowanych w styczniu i lutym każdego roku. W miesiącach

tych udziela się relatywnie mało kredytów, ale ich jakość okazuje się gorsza. Około połowa rachunków wchodząca w miesiąc do statusu opóźnionych pow. 30 dni w następnym miesiącu wraca do statusu obsługi regularnej.

Udział rachunków opóźnionych > 30 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym miesiącu

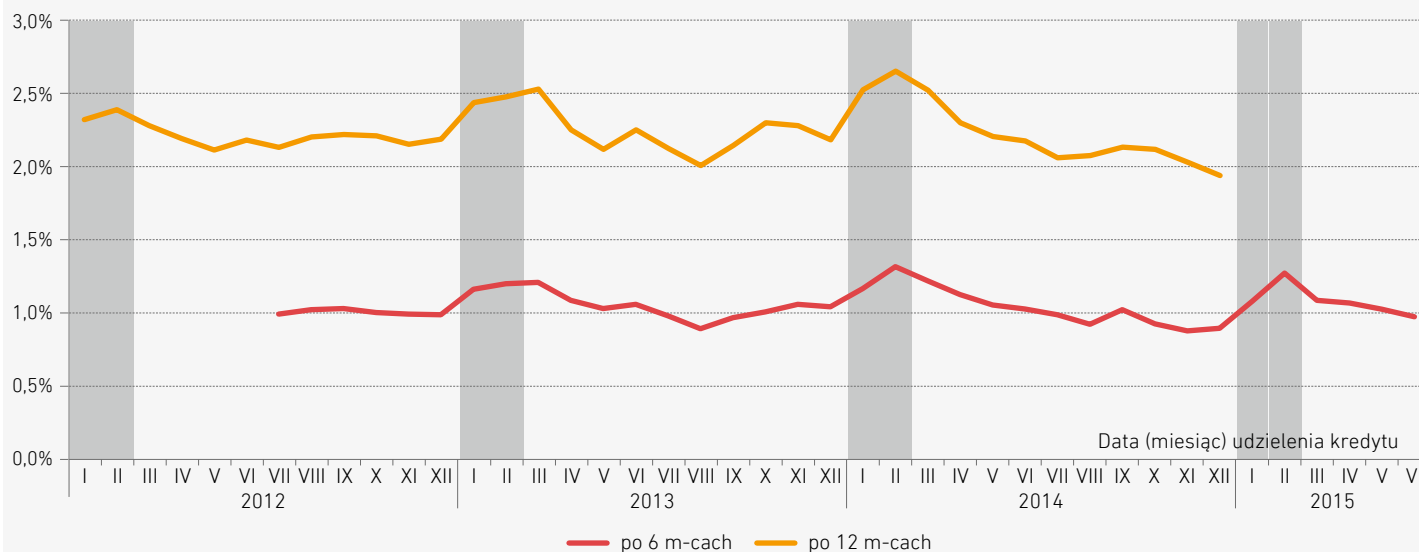
Jakość udzielonych kredytów

Dobra i stabilna jakość kredytów konsumpcyjnych udzielonych w latach 2012–2015.

Znaczna część kredytów, które weszły w ponad 90-dniowe opóźnienie w obsłudze może okazać się nie do odzyskania. Obecnie (w grudniu 2015 r.) mierzony w 12 miesiącu po udzieleniu udział ten w portfelach pochodzących z 2014 roku jest na poziomie ok. 2%. Sądząc z obserwacji

poprzednich roczników udział ten w dwu kolejnych latach prawdopodobnie się podwoi i finalny poziom rachunków straconych w tym i kolejnych rocznikach zamknie się w granicach 4–5%. Będzie to ponad dwukrotnie mniej niż w kryzysowych rocznikach 2008–2009 kiedy wyniósł 12%.

Udział rachunków opóźnionych > 90 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym miesiącu

Główne obserwacje

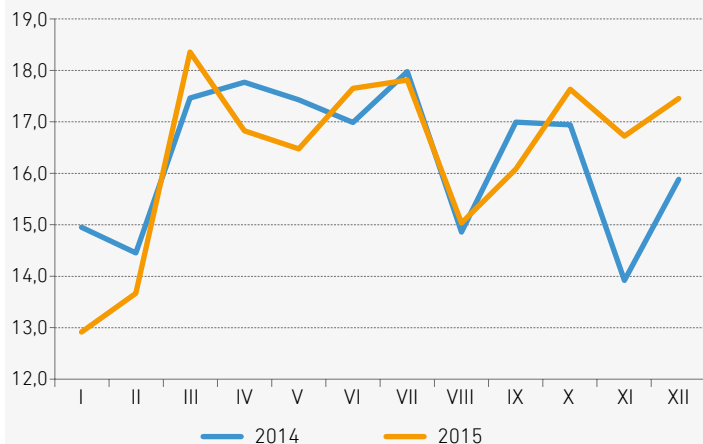
- Dobry IV kw. 2015 r. sprawił, mimo słabych wyników poprzednich miesięcy, że liczba i kwota zawartych w całym 2015 r. umów na kredyty mieszkaniowe była lekko (o 0,3% liczbowo i 3% wartościowo) wyższa niż w 2014 r.
- Kredytów walutowych udziela się niewiele. W 2015 r. ich udział w podpisywanych umowach wyniósł 1,3% pod względem liczby i 1,6% po względem wartości.
- Rosta w trakcie 2015 r. liczba kredytobiorców w portfelu mieszkaniowym i kwota ich zobowiązań, ale tylko w portfelu złotowym, w walutowym spadała.
- Rosta średnia kwota udzielanego kredytu.
- Utrzymuje się na wysokim poziomie jakość obsługiwanych kredytów mieszkaniowych, kredyty walutowe porównując ich spłacalność w ramach kolejnych generacji/roczników spłacane są lepiej jak złotowe, ale udział kredytów zagrożonych w portfelu walutowym wskutek zatrzymania kredytowania w walutach wzrasta i był w grudniu 2015 r. wyższy niż w portfelu złotowym.
- W roku 2016 wejdą nowe regulacje mające, pośrednio bądź bezpośrednio, wpływ na kredytowanie mieszkalnictwa: wzrost udziału własnego, nacisk na wypełnianie luki płynności długookresowej przez banki, nowe obciążenia fiskalne. W tych warunkach trudno przewidzieć czy utrzyma się ożywienie na rynku kredytów mieszkaniowych widoczne w ostatnich miesiącach 2015 r.

Liczba udzielonych kredytów

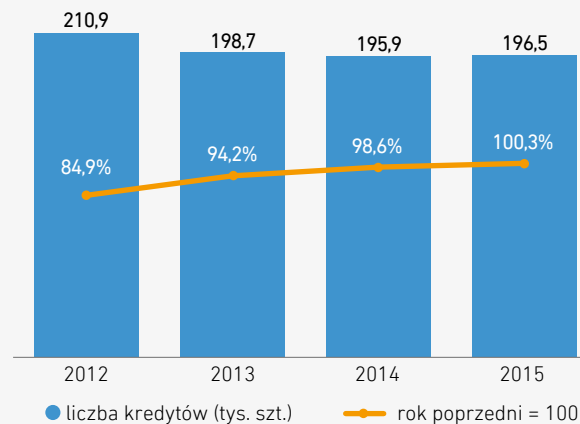
W IV kw. zawarto o 10,1% umów więcej niż w 2014 r. Częściowo mógł do tego przyczynić się impuls regulacyjny, m. in. podwyższenie minimalnego wkładu własnego od początku 2016 r.

Wyższa niż przed rokiem liczba zawartych umów na kredyty mieszkaniowe w IV kw. sprawiła, że w skali roku sprzedaż osiągnęła poziom roku poprzedniego (wzrost r./r. o 0,3%).

Liczba kredytów mieszkaniowych udzielonych w kolejnych miesiącach lat 2014–2015 (tys. szt.)

Liczba kredytów mieszkaniowych udzielonych w latach 2012–2015

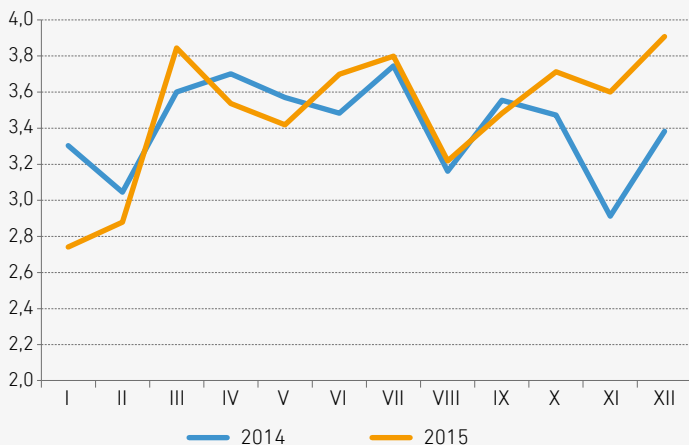
Wartość udzielonych kredytów

Wartość umów na kredyty mieszkaniowe zawartych w 2015 r. była o 3,0% wyższa niż w 2014 r., głównie dzięki znacznie lepszym niż w 2014 r. wynikom IV kwartału.

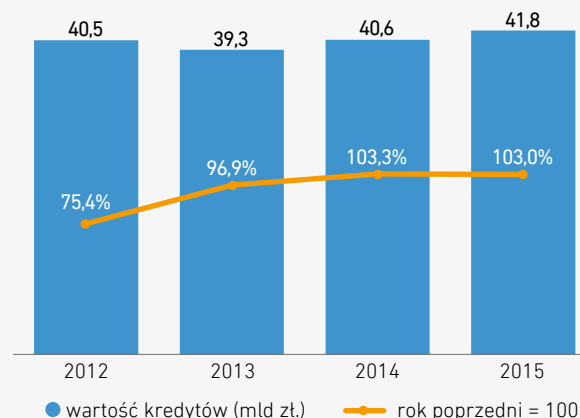
W IV kw. 2015 r. kwota udzielonych kredytów była o 15,4% wyższa niż przed rokiem. W pierwszych 9 miesiącach 2015 r. była o 1,7% niższa r./r.

Drugi rok z rzędu, mimo nierosnącej liczby podpisywanych umów kredytowych, wartość umów wykazuje pozytywną dynamikę rzędu 3%.

Wartość kredytów mieszkaniowych udzielonych w kolejnych miesiącach lat 2014–2015 (mld zł)

Wartość kredytów mieszkaniowych udzielonych w latach 2012–2015

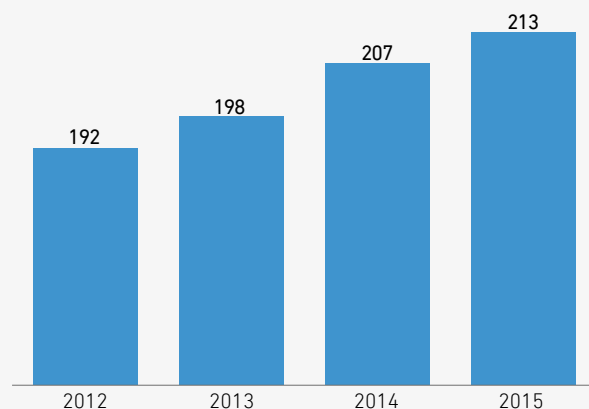

Przedziały kwotowe kredytów

Rosną średnie kwoty udzielanych kredytów.

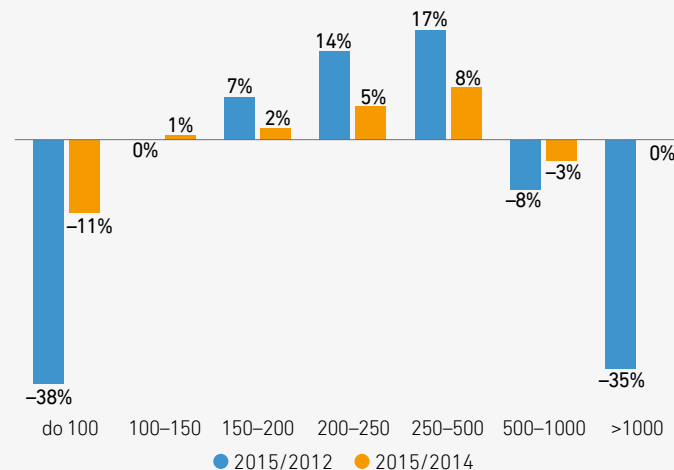
Średnia kwota kredytu mieszkaniowego systematycznie rośnie. W 2015 r. była o 10,9% wyższa niż w 2012 r. W porównaniu z 2014 r. była wyższa o 2,9%.

Średnia kwota kredytu mieszkaniowego udzielonego w latach 2012–2015 (w tys. zł)

Banki udzieliły w 2015 r. mniej kredytów na niskie kwoty (do 100 tys. zł) i mniej na wysokie (powyżej 0,5 mln zł). Kredytów na kwoty powyżej 1 mln zł jest relatywnie niedużo. W 2015 r. było takich umów raportowanych przez banki jako mieszkaniowe 792. Jak każdy mały liczny zbiór podlega on znacznym wahaniom.

Dynamika liczby udzielonych kredytów mieszkaniowych wg przedziałów kwotowych (tys. zł)

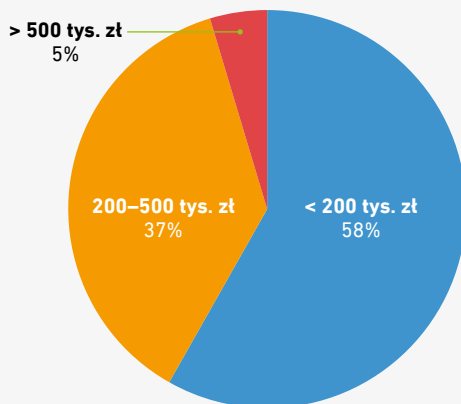
Przedziały kwotowe kredytów

Różne tempo zmian dynamiki kredytów w przedziałach kwotowych skutkuje zmianami w strukturze udzielanych kredytów. Rośnie udział kredytów na kwoty w przedziale 200–500 tys. zł.

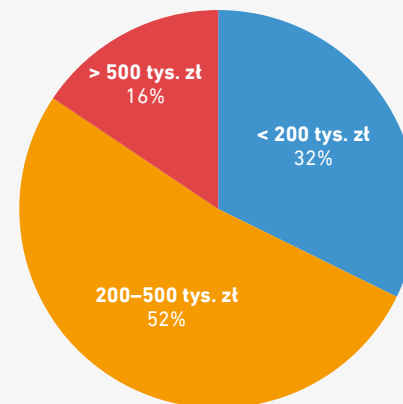
58% kredytów mieszkaniowych w 2015 r. udzielone było na kwoty do 200 tys. zł.

Wartościowo największy udział w kwocie udzielonych kredytów (52%) mają kredyty w przedziale kwotowym 200–500 tys. zł. Udział kredytów w tym przedziale wykazuje silną tendencję rosnącą. W porównaniu z 2012 r. wzrósł o 6 pkt. proc.

Struktura liczbowa kredytów mieszkaniowych udzielonych w 2015 r. wg przedziałów kwotowych

Struktura wartościowa kredytów mieszkaniowych udzielonych w 2015 r. wg przedziałów kwotowych

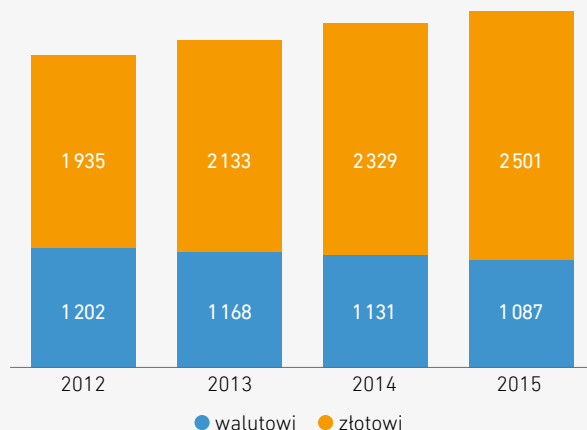
Liczba kredytobiorców, zadłużenie

Rośnie liczba osób zadłużonych w kredytach mieszkaniowych. Rośnie też kwota ich zobowiązań.

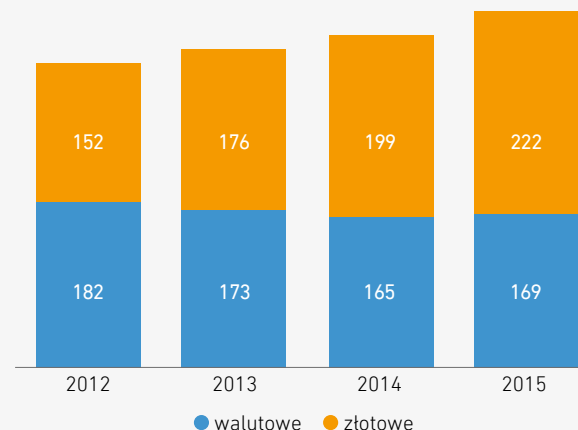
Ponieważ banki nieomal zaprzestały udzielania kredytów w walutach obcych wzrost liczby kredytobiorców ma miejsce tylko wśród osób obsługujących kredyty złotowe. Liczba osób obsługujących kredyty walutowe systematycznie spada. Najwięcej ich było w 2011 r. Obecnie 115 tys. osób obsługuje jednocześnie kredyt walutowy i złotowy.

W latach 2012–2015 portfel złotowy wzrósł o 70 mld zł, walutowy spadł o 13 mld zł. W tym czasie kredyty o wartości prawie 1,3 mld zł „przeszły” z portfela walutowego do złotowego w wyniku prawdopodobnie przymusowych przewalutowań kredytów postawionych w stan wymagalności. W 2015 r., w którym kurs franka szwajcarskiego wzrósł o ok. 14%, zadłużenie w portfelu walutowym w przeliczeniu na złote wzrosło o tylko 2,5%.

Liczba posiadaczy kredytów mieszkaniowych w latach 2012–2015 (tys. osób)

Zadłużenie w kredytach mieszkaniowych, portfel złotowy i walutowy, w latach 2012–2015 (mld zł)

Jakość udzielonych kredytów

Dobra jakość kredytów mieszkaniowych.

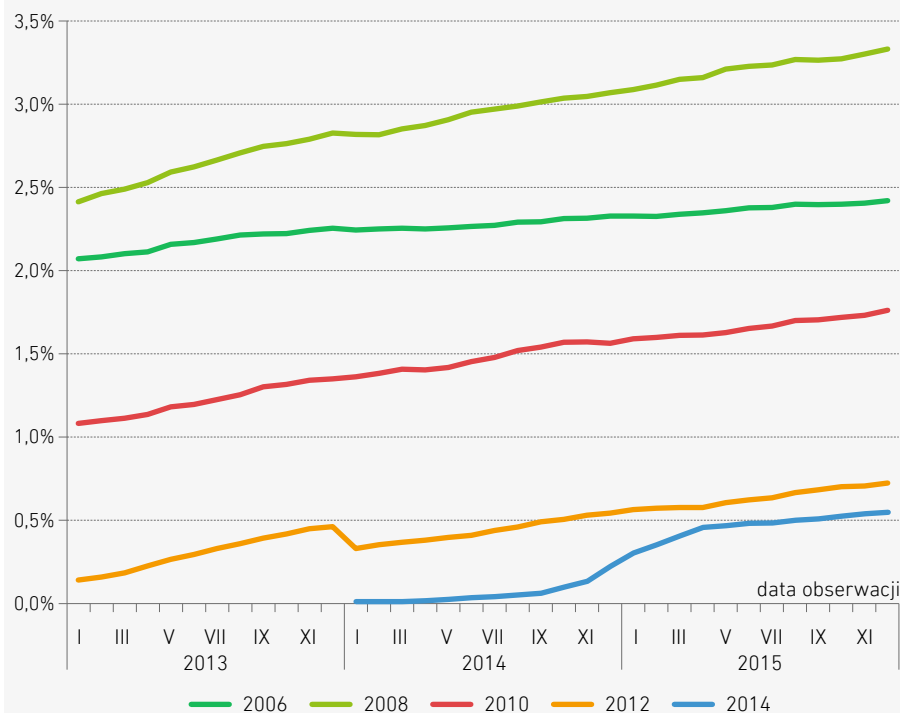
Na wykresie obserwujemy wzrosty udziałów kredytów opóźnionych w obsłudze >90 dni w wybranych rocznikach w latach 2013–2015. Widać wyraźne różnice w poziomie szkodowości kolejnych generacji kredytowych. Nie wynikają one wyłącznie z wieku portfela, np. szkodowość w roczniku 2008 jest wyższa niż w młodszym roczniku 2006.

Proces wzrostu udziałów kredytów opóźnionych w obsłudze postępuje, także w rocznikach najstarszych, liniowo z upływem czasu, choć tempo wzrostów, wyrażone nachyleniem linii na wykresie poszczególnych roczników jest różne.

Na rynkach rozwiniętych (Europa Zachodnia, USA) portfele kredytów hipotecznych, po 7–8 roku po udzieleniu osiągają stadium względnej dojrzałości, psują się znacznie wolniej, u nas pod koniec pierwszej dekady po otwarciu rachunku psują się nadal liniowo. Wynika to prawdopodobnie ze znacznie częstszego refinansowania kredytów hipotecznych na rynkach rozwiniętych oraz ze znacznie większego udziału w portfelach hipotecznych pożyczek udzielanych na krótsze okresy spłaty niż kredyty na zakup nieruchomości. A te u nas zdecydowanie dominują w kredytach hipotecznych.

* Stosując tę miarę bierzemy pod uwagę, zarówno w liczniku jak mianowniku, wszystkie rachunki otwarte w danym roczniku, także zamknięte w dacie analizy.

Udział rachunków opóźnionych > 90 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym roczniku*

Stan sektora – grudzień 2015 r.

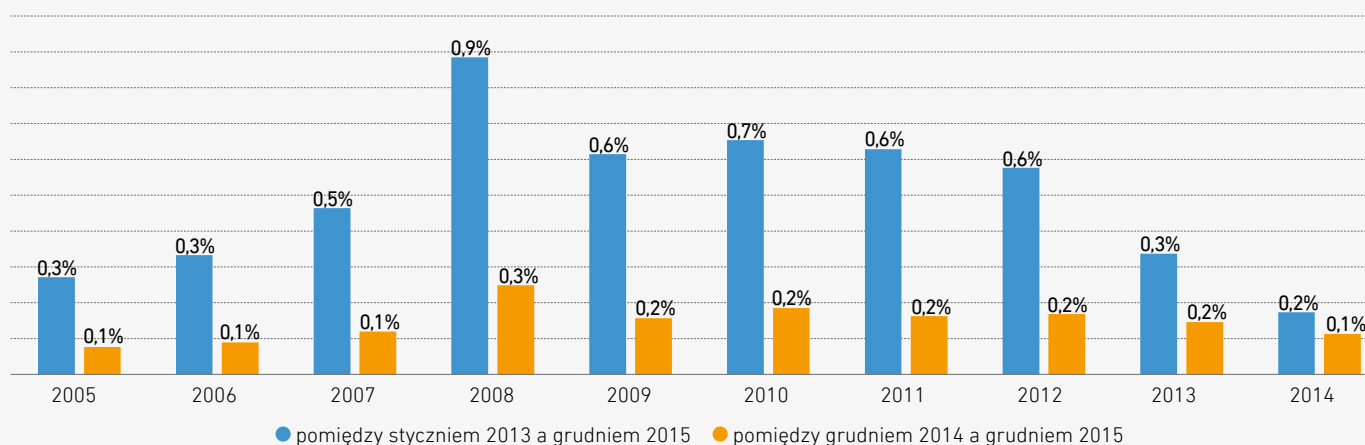
Jakość udzielonych kredytów

Ograniczenie przez banki udzielania kredytów mieszkaniowych po 2008 i 2012 r. skutkowało wyraźnym spowolnieniem przyrostu kredytów opóźnionych w obsłudze w następnych generacjach (rocznikach) udzielonych kredytów.

Na wykresie, wyrażone w punktach procentowych, przyrosty udziałów kredytów opóźnionych w obsłudze powyżej 90 dni w liczbie kredytów udzielonych, które nastąpiły w kolejnych generacjach (rocznikach) kredytów mieszkaniowych w okresie między styczniem 2013 a grudniem 2015 r.

Najgorszy rocznik z okresu boomu kredytowego (2008) psuje się najszybciej. Spowolnienie udzielania kredytów po 2008 i 2012 r. sprawiło, że kredyty udzielane w okresach spowolnienia wpadają w opóźnienia w obsłudze powyżej 90 dni rzadziej niż w rocznikach, w których udzielano dużej liczby kredytów mieszkaniowych.

Wzrost udziału (w pkt. proc.) rachunków opóźnionych > 90 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym roczniku

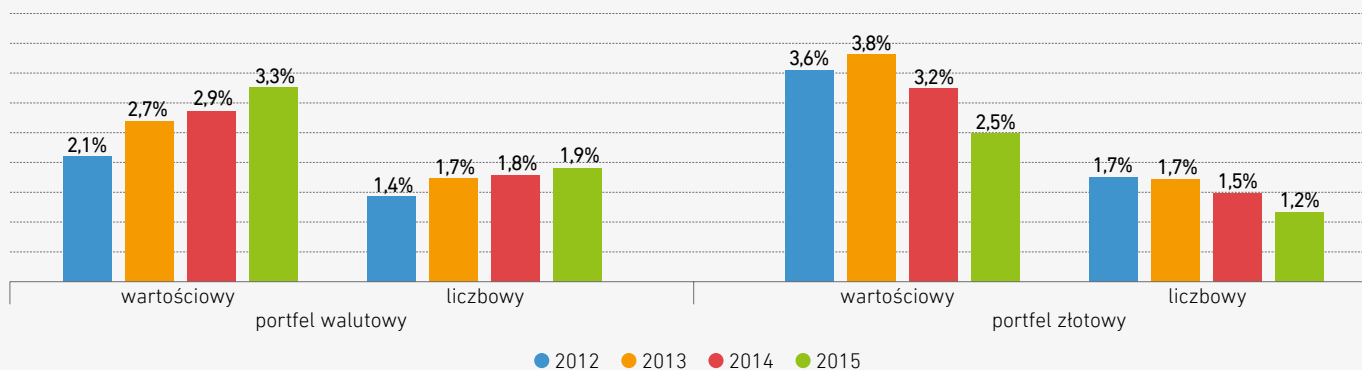

Jakość udzielonych kredytów

Udział* kredytów opóźnionych w obsłudze w portfelu złotowym systematycznie spada wskutek niskiej szkodowości nowo udzielanych kredytów oraz wciąż znacznej aktywności kredytowej, która sprawia, że starsze bardziej ryzykowne, roczniki kredytów są rozrzedzane w portfelu nowymi, świeżymi partiami. Odwrotny proces zachodzi w portfelu walutowym prowadząc do wzrostu udziału kredytów opóźnionych w obsłudze w tym portfelu. Kredytów walutowych

banki udzielają obecnie niewiele, co skutkuje wzrostem średniego wieku czynnych kredytów, w efekcie prowadząc do wzrostu udziału kredytów zagrożonych w portfelu walutowym. W wyniku tych procesów w 2015 r. wskaźnik NPL w portfelach walutowych banków (bez SKOKów), zarówno w wyrażeniu liczbowym jak wartościowym, był w grudniu 2015 r. wyższy niż w portfelu złotowym. Włączenie portfela SKOKów do analizy podwyższa wskaźnik NPL portfela złotowego o 0,5 pkt. proc.

Udział (liczbowy i wartościowy) kredytów opóźnionych w obsłudze > 90 dni w portfelu złotowym i walutowym na koniec lat 2012–2015

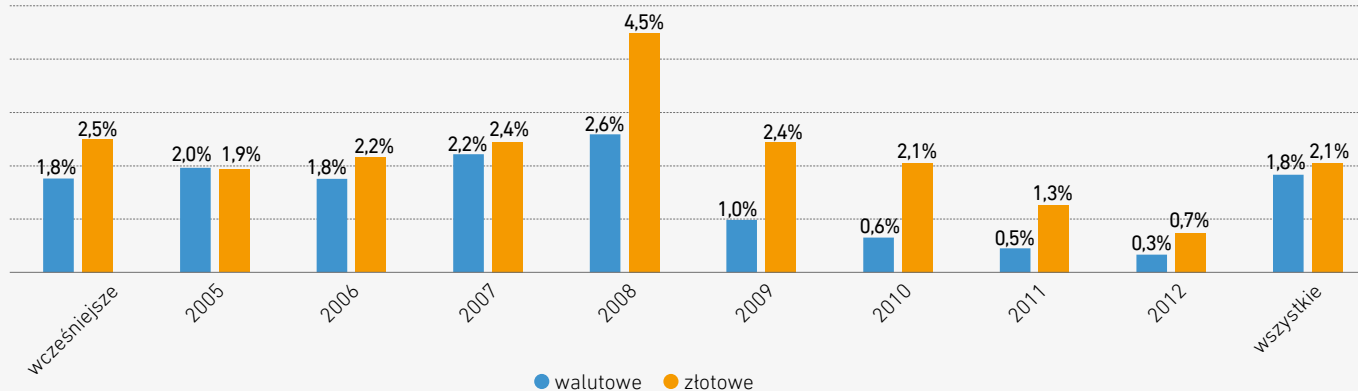
*Wskaźnik NPL (Non Performing Loan) wyraża relację wartości należności opóźnionych w obsłudze do wartości portfela należności czynnych. W wyrażeniu liczbowym pokazuje relację liczby rachunków opóźnionych w obsłudze do liczby rachunków czynnych. Na wskaźnik NPL istotny wpływ ma średni wiek portfela. Oba wskaźniki prezentowane na wykresach obliczone zostały po wyeliminowaniu skutków przewalutowań kredytów walutowych na złotowe w związku z wymagalnością pierwszych.

Jakość udzielonych kredytów

W ujęciu portfelowym (poprzedni slajd) kredyty zagrożone mają w portfelu walutowym wyższy udział w porównaniu z portfelem złotowym, po wyeliminowaniu skutków przewalutowań. Natomiast w ujęciu porównującym udział kredytów opóźnionych w obsłudze w liczbie kredytów udzielonych w kolejnych generacjach/rocznikach,

a więc zbiorów kredytów o zbliżonym okresie od ich udzielenia, udział rachunków poważnie opóźnionych w obsłudze (powyżej 90 dni) w portfelach walutowych jest niższy niż w złotowych (także po wyeliminowaniu skutków przewalutowań).

Udział rachunków opóźnionych > 90 dni w liczbie kredytów udzielonych w danym roczniku na koniec grudnia 2015 r.

Jakość udzielonych kredytów

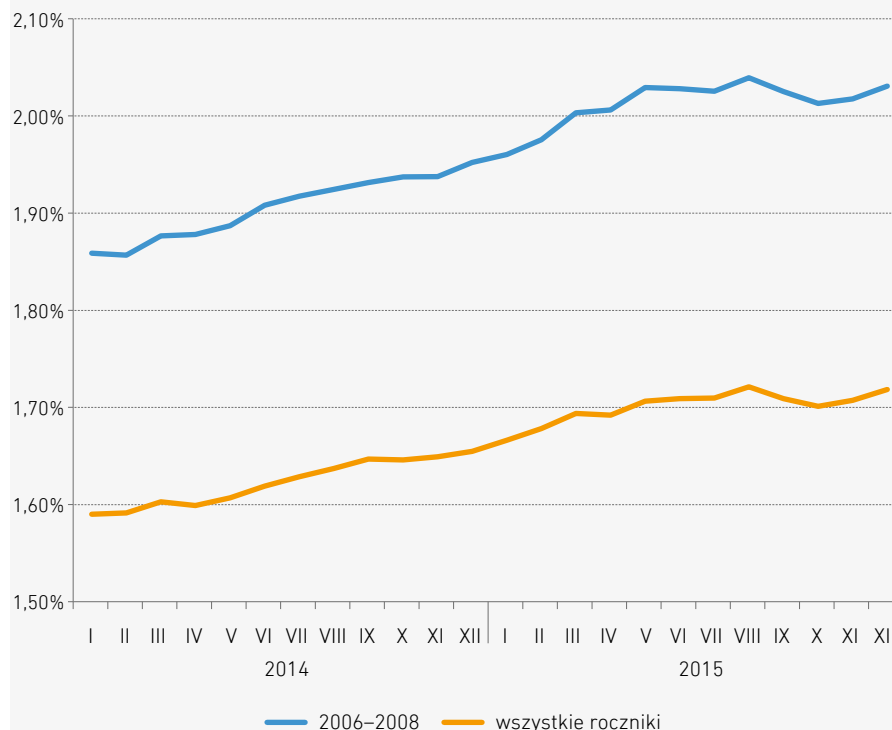
Kredytobiorcy walutowi dzielnie znieśli osłabienie złotego wobec franka szwajcarskiego ze stycznia 2015 r.

Wzrosty udziałów kredytów opóźnionych w obsłudze >90 dni w liczbie udzielonych kredytów rosną wraz z czasem liniowo.

W 2015 r. silnie (o ok. 14%) wzrósł kurs franka szwajcarskiego, w którym denominowana jest większość kredytów walutowych. Wzrost kursu franka, a przez to płaconych przez kredytobiorców rat, nie skutkowało przyspieszeniem wzrostu udziału kredytów opóźnionych w obsłudze.

Przed wzrostem kursu, w 2014 r., udział kredytów opóźnionych w obsłudze w portfelu walutowym wzrósł o 0,064 p.p., w najbardziej wrażliwych na zmiany kursu rocznikach 2006–2008 o 0,092 p.p. W 2015 r. wzrósł odpowiednio o 0,051 p.p. oraz o 0,070 p.p., a więc mniej niż przed wzrostem kursu franka.

Udział rachunków opóźnionych > 90 dni w portfelach kredytów walutowych

Główne obserwacje

- Rynek kart kredytowych w Polsce nie jest duży jak na 35 milionowy kraj.
- Tylko 4,7 mln osób ma kartę kredytową, a 3,0 mln jej używa (tyle osób miało na rachunku w grudniu 2015 r. saldo kredytowe powyżej 200 zł).
- Liczba osób posiadających kartę kredytową, w tym liczba osób regularnie korzystająca z kart kredytowych nie wykazuje od 2011 r. tendencji wzrostowych.
- Liczba podpisywanych umów na kartę kredytową była w 2015 r. nieco niższa niż w roku poprzednim (o 1,3%), kwota limitów przyznanych na tych kartach była r./r. o 6% wyższa. Pod koniec 2015 r. nastąpił silny spadek wydawnictwa kart kredytowych, szczególnie mocny w wymiarze liczby podpisywanych umów (w IV kwartale r./r. o prawie 10%).
- Wiele banków wyraźnie ograniczyło podpisywanie umów na karty kredytowe, koncentrując się na dotychczasowych klientach. W 2016 r. należy oczekiwać silnych spadków liczby i wartości podpisywanych umów na karty kredytowe. Oczekujemy wzmocnienia spadkowych tendencji z IV kw. 2015 r.

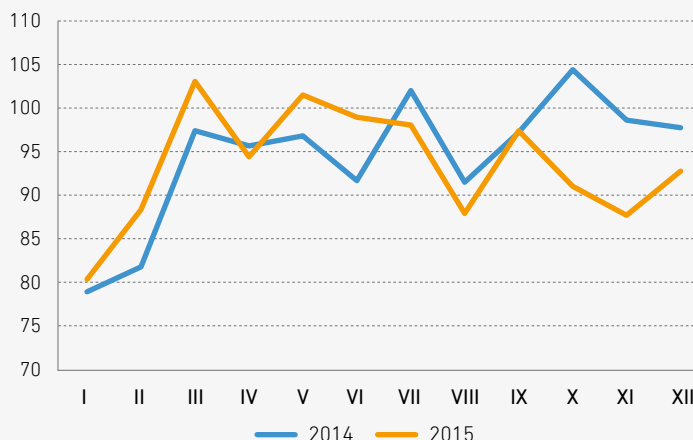
Liczba wydanych kart kredytowych

Latem nastąpił znaczny spadek wydawnictwa kart kredytowych, ponieważ kilku dużych wydawców zmniejszyło liczbę zawieranych umów na kartę kredytową.

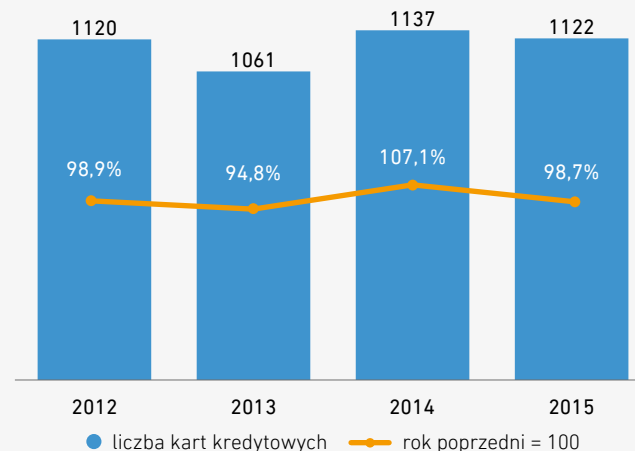
W IV kw. 2015 r. podpisano o 4,2% mniej umów na karty kredytowe w porównaniu z kwartałem poprzednim, spadek wydawnictwa kart liczony r./r. w IV kw. wyniósł 10%. Zwykle latem występują wzrosty wydawnictwa kart, ale zjawisko takie w 2015 r. nie nastąpiło. W III kw. rozpoczęły się spadki liczby wydawanych kart, były one kontynuowane w IV kw.

Wskutek pozytywnej dynamiki wydawnictwa kart kredytowych w pierwszej połowie 2015 r., mimo spadków w II półroczu (o 4,3% r./r.), liczba nowych umów na karty kredytowe w całym 2015 r. była tylko o 1,3% niższa niż w 2014 r.

Liczba kart kredytowych wydanych w kolejnych miesiącach lat 2014–2015 (tys. szt.)

Liczba kart kredytowych (tys. szt.) wydanych w latach 2012–2015

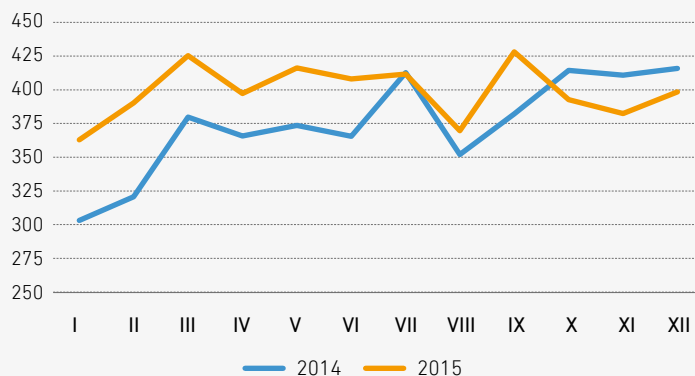

Wartość przyznanych limitów w kartach kredytowych

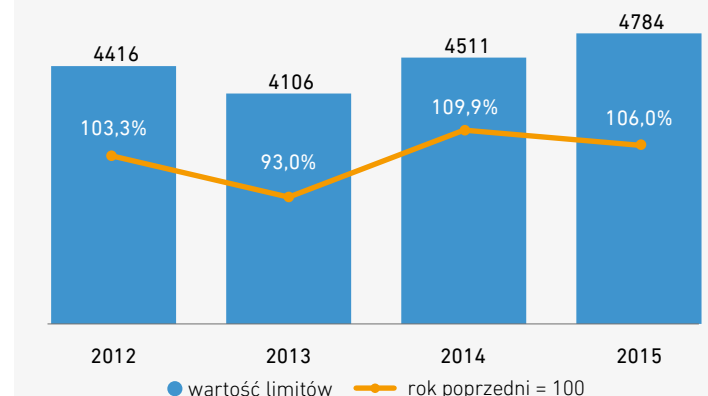
Kwota limitów na rachunkach kart kredytowych otwartych w 2015 r. przewyższała, do września, poziom roku poprzedniego. W IV kwartale przyznane na otwieranych kartach limity były niższe (r./r. o 5,2%). Spadki są w wymiarze wartościowym niższe niż liczbowym. Podobnie jak w przypadku kredytów konsumpcyjnych banki wydają się koncentrować na kartach z wyższymi limitami.

W całym 2015 r. wartość limitów na otwieranych rachunkach kart kredytowych była, w porównaniu z 2014 r., o 6% wyższa. W 2016 r. należy oczekiwać spadków.

Kwoty limitów kart kredytowych wydanych w kolejnych miesiącach lat 2014–2015 (mln zł)

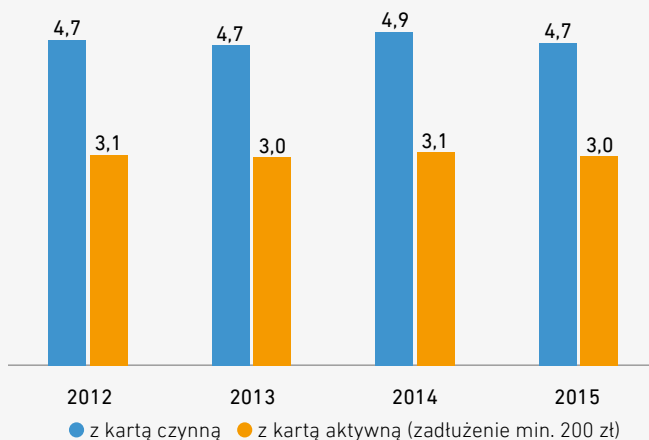
Kwoty limitów kart kredytowych wydanych w latach 2012–2015 (mln zł)

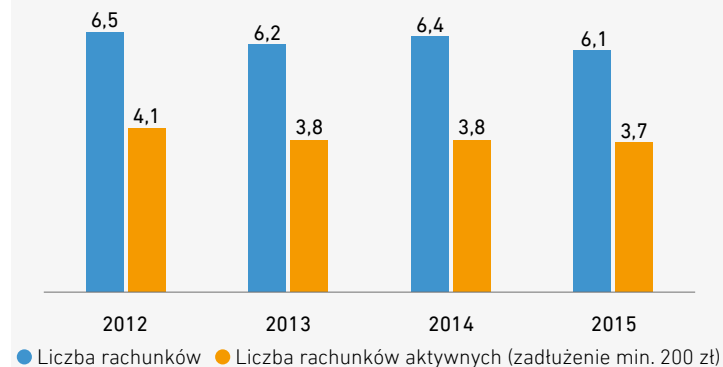
Liczba posiadaczy kart kredytowych, liczba rachunków

6,1 mln rachunków kart kredytowych w portfelach Polaków, z czego 3,7 mln kart aktywnie używanych.
Liczba posiadaczy kart kredytowych ulegała od 2012 r. niewielkim zmianom.

Liczba posiadaczy kart kredytowych w latach 2012–2015 (mln osób)

Liczba rachunków kart kredytowych, w tym rachunków aktywnych w latach 2012–2015 (mln szt.)

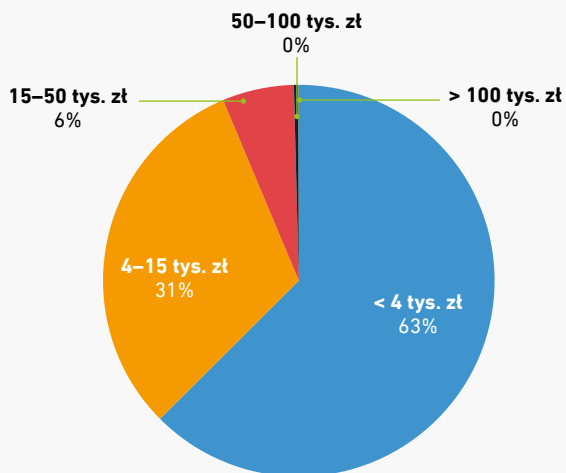
Przedziały kwotowe limitów w kartach kredytowych

Przeważają karty z niskimi limitami kredytowymi.

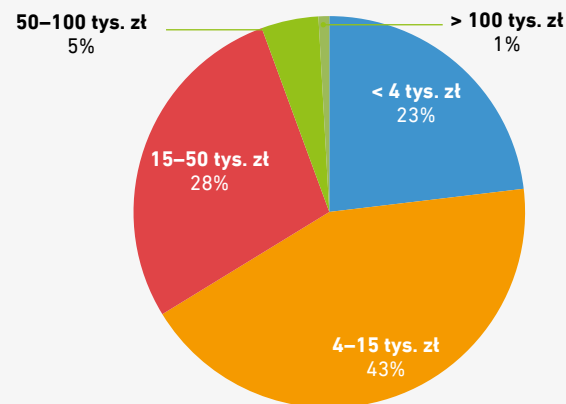
Karty z limitami do 15 tys. zł stanowią 94% czynnych kart, karty z limitami do 4 tys. złotych to 63% czynnych kart. Na rynku polskim zdecydowanie przeważają karty z niskimi limitami kredytowymi.

Suma limitów na kartach z limitami do 15 tys. zł stanowi 71% łącznej kwoty limitów, na kartach z limitami do 4 tys. zł – 43%.

Struktura liczbowa czynnych kart kredytowych wg wartości przyznanego limitu kredytowego

Struktura wartościowa czynnych kart kredytowych wg przyznanego limitu kredytowego

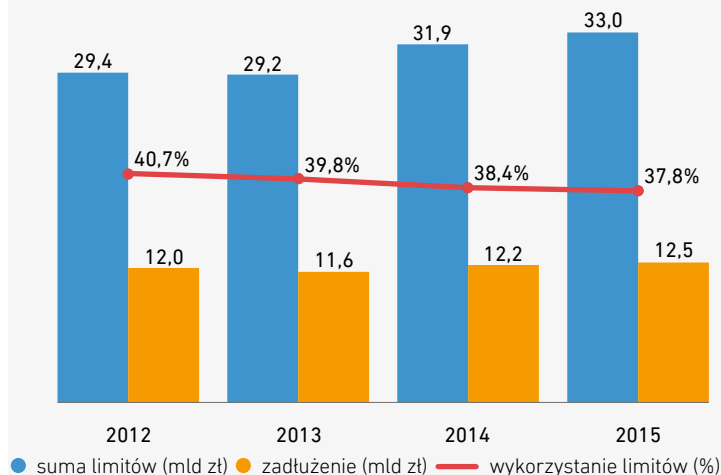
Portfel kart kredytowych

Polacy wykorzystują średnio nieco mniej niż 40% przyznaczonych limitów w kartach kredytowych.

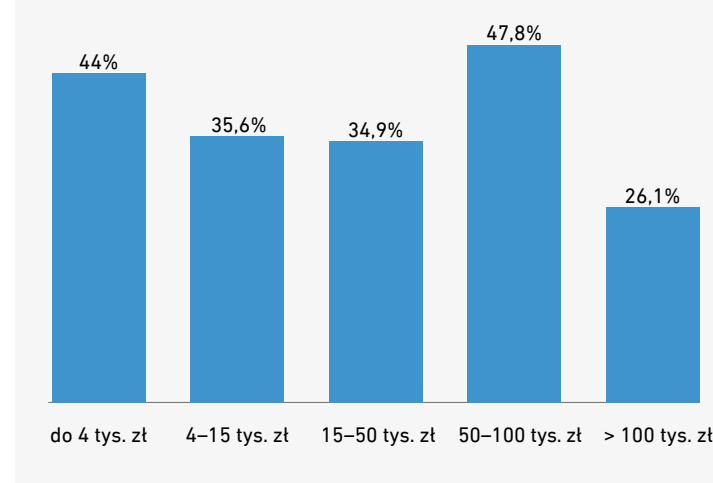
Stopień wykorzystania limitów przez posiadaczy kart kredytowych w latach 2012–2015 spadał.

Generalnie im wyższe limity na karcie tym niższe wykorzystanie limitu. Wyjątek stanowią karty z limitami w przedziale 50–100 tys. zł.

Wartość przyznaczonych limitów oraz poziom ich wykorzystania w kartach kredytowych w latach 2012–2015

Wykorzystanie limitów na kartach kredytowych wg wysokości przyznanego limitu (tylko karty aktywne)

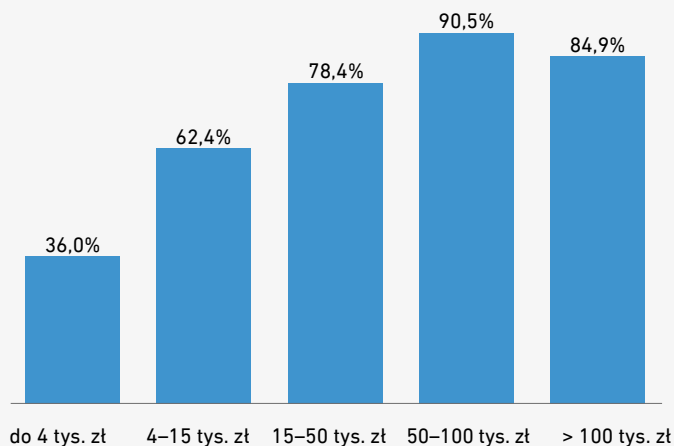

Wykorzystanie limitów w kartach kredytowych

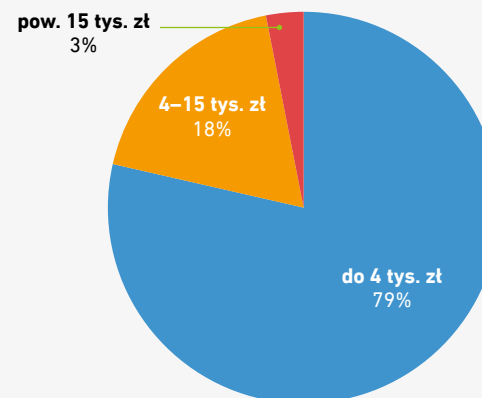
Osoby mające wysokie zadłużenie w karcie kredytowej wykorzystują w pełni przyznane im limity, ale rachunków takich jest niewiele.

Przeważają karty na których jest niskie zadłużenie. Na niemal 80% rachunków saldo kredytu nie przekraczało 4 tys. zł, a tylko na 3% rachunków było wyższe niż 15 tys. zł.

Poziom wykorzystania limitów na aktywnych kartach kredytowych w zależności od poziomu zadłużenia

Udział rachunków w liczbie rachunków aktywnych w zależności od wysokości zadłużenia

Raport kwartalny Biura Informacji Kredytowej KREDYT TRENDY

Opracowano przez Departament Business Intelligence w Biurze Informacji Kredytowej S.A.

Wszelkie uwagi i pytania dotyczące niniejszej publikacji prosimy kierować do Sławomira Grzybka (tel. 22 348 4240) lub Andrzeja Topińskiego (tel. 22 348 4269) albo mailem na adres: kredyttrendy@bik.pl.

Opracowanie graficzne: Pracownia Register
Zdjęcie na okładce: www.fotolia.com

Informacje statystyczne przedstawione w materiale wynikają z aktualnego stanu bazy danych BIK, która opiera się na danych przekazywanych przez instytucje finansowe. Dane gromadzone w bazie BIK mogą być przedmiotem aktualizacji przez instytucje finansowe, które są ich właścicielami. BIK zastrzega, że taka aktualizacja może obejmować również dane historyczne, które były już publikowane, co może spowodować zmianę wartości danych historycznych. BIK dokłada wszelkiej staranności, by dane używane do przygotowania opracowania, były kompletne i aktualne, jednakże nie ponosi odpowiedzialności za decyzje biznesowe podejmowane na podstawie niniejszych informacji.

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wszelkie autorskie prawa majątkowe do materiałów zawartych w raporcie KREDYT TRENDY stanowią własność BIK S.A. Jakiegokolwiek ich wykorzystanie, rozumiane jako rozpowszechnianie, kopiowanie, modyfikowanie, dystrybuowanie, transmitowanie, publikowanie oraz prezentowanie w całości lub części wymaga podania informacji, iż źródłem jest BIK S.A.

17%

43%

33%

